

NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014: Høringsuttalelse fra Utdanningsdirektoratet

Utvalget har gjort en bred gjennomgang av kulturpolitikken, både av en historisk bakgrunn fra 1814, en vurdering av kulturpolitikken fra 2005 og en vurdering med forslag til tiltak til framtidens kulturpolitikk etter 2014.

Ifølge mandatet skal utvalget gjennomgå kulturpolitiske mål, virkemidler og tiltak i perioden etter 2005. Herunder skal arbeidsformer og innretning av tiltak og virkemidler, samt effekten av disse vurderes. Utvalget har vurdert enkelte aspekter særskilt, som for eksempel

- Relevansen av de nasjonale kulturpolitiske målene sett i lys av samfunnsutviklingen
- Lokal/regional kontra sentral beslutningsmyndighet
- Kulturpolitikken mangfoldsdimensjoner
- Samspillet mellom kulturpolitikken og andre samfunnsområder, bl.a. utdanning
- Utviklingen av den geografiske fordelingen av kulturmidler og betydningen av fordelingen for kulturtilbud i ulike deler av landet

Gjennom disse aspektene har Enger-utvalget valgt ut ni områder som de anser som de viktigste, og som utvalget ønsker å prioritere. Utdanningsdirektoratet vil knytte kommentarer til noen av disse områdene:

Ytringskultur som kulturpolitikken ansvarsområde: omfatter både profesjonell og den frivillige og amatørbasert kulturvirksomhet

Utvalget innfører termen *Ytringskultur*. All kunst og kultur er i seg selv ytringer. Kulturen har utviklet ulike ytringsformer, og disse må være utgangspunkt for kulturpolitikken ansvarsområde. Direktoratet vil oppfatte innføringen av termen *Ytringskultur* som en presisering av kunstens og kulturens mange og ulike ytringsformer. F. eks. et bibliotek eller et museum er en ytringsform med en egen systematikk, en egen logikk i sin kunnskapslagring.

Utdanningsdirektoratet er usikker på om det er hensiktsmessig og klargjørende med å innføre dette begrepet, og har noen spørsmål i denne sammenheng:

- Hva mener utvalget helt konkret med begrepet ytringskultur?
- Er dette et avklarende begrep som kan skille mellom ulike kulturaktiviteter?
- Hva av kultur vil falle utenfor dette begrepet?

Utvalget drøfter dette i utredningen, men det går ikke klart fram hva begrepet står for og hvordan dette kan brukes for å skille mellom ulike kulturfenomener og presisere kulturpolitikkområdet.

Tid for et lokalt kulturløft: den kulturelle grunnmuren må styrkes: Kulturløftet III bør ha form som et lokalt kulturløft; vurdere øremerking av midler til lokalt kulturløft i kommunene i en tidsavgrenset periode, særlig mot folkebibliotekene, kulturskolene, innføring av dirigentlønnsordning samt øving- og framføringslokaler i det lokale kulturlivet

Direktoratet mener at i Kulturløftet II er det lokale kulturlivet i kommunene over en treårs periode (2010 – 2012) blitt tilgodesett og styrket med statlige stimuleringsmidler. Disse midlene er blitt brukt til realisering av ulike prosjekter der ikke minst kulturskolen har fungert som en “motor” og igangsetter av nye samarbeidsprosjekter med skole og SFO. Og nettopp et tydeligere samarbeid med skole/SFO og kulturskole har KD nå lagt til rette for gjennom “kulturskoletimen” fra kommende skoleår.

Fra kulturell infrastruktur til kulturelt innhold og kunstnerisk kvalitet: i større grad enn tidligere må oppmerksomheten rettes mot innholdet i infrastrukturen: kunstproduksjon, kvalitet og publikum

Utdanningsdirektoratet vil støtte utvalgets vurderinger om at det nå må rettes en større oppmerksomhet mot det kvalitative innholdet, f. eks. i kulturskolen

Kulturpolitikens sektoransvar: ansvar for kulturskolene bør overføres fra KD til KUD, Kirkeavdelingen i FAD bør overføres til KUD, bør vurderes om ansvaret for frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene samt fritidsklubbene skal flyttes fra BLD til KUD, bør vurderes om ansvaret for kulturminnevernet bør flyttes fra MD til KUD

Utdanningsdirektoratet støtter ikke utvalgets forslag om å overføre kulturskolen fra KD til KUD. Kulturskolen bør forbli i KD. Kulturskolen er og bør være en del av skole-Norge. Overflytting til fra KD til KUD vil kunne føre til fragmentering av skole-Norge. Skoleslagene må stå i en sammenheng med hverandre, derfor må opplæring styres fra ett og samme departement. Stikkord her er: Helhet, ikke oppdeling.

Musikk- og kulturskoler er viktige i seg selv, men også for andre fag i den obligatoriske opplæringen i den offentlige skolen, gjensidig "nytte" som skaper utvikling i faget og evnen til å lære blir bedre. Det å være flink på ett felt = flink på et annet felt (smitteeffekt). Kulturskolen bør derfor forbli i KD. Alle skoleslag må ha en styrende "hånd" over seg, som inkluderer både et styringselement og en faglig rådgivningsfunksjon.

Både kulturskolen og grunnopplæringen bør være en arena for et kulturløft. Integrasjon og samarbeid må henge nøye sammen. Kulturskolen må kunne sees som en fortsettelse/forlengelse av innholdet i kunstfagene i grunnopplæringen. Dette vil kunne skape progresjon og integrasjon, i motsetning til at disse to skoleslagene er isolerte utløpere. Helhet og sammenheng må være viktige stikkord, men ikke slik at alt skal være/bli likt, men det må være kontaktflater mellom de ulike faglige elementene.

Kulturpolitikens lovgrunnlag: nødvendig å styrke lovgrunnlaget for kulturpolitikken: kulturloven, kultur inn i Plan- og bygningsloven, opplæringsloven endres og at § 13-6 overføres til kulturloven, voksenopplæringsloven § 7 suppleres

Utdanningsdirektoratet er ikke uenig i utvalgets vurdering og forslag om at det er nødvendig å styrke lovgrunnlaget for kulturpolitikken, eksempelvis i kulturloven. Direktoratet ser også at en endring i og forsterking av § 13-6 i opplæringsloven vil kunne være hensiktsmessig, men Utdanningsdirektoratet støtter ikke utvalgets forslag om at nevnte paragraf skal ut av opplæringsloven, idet vi viser til vår argumentasjon ovenfor for viktigheten av at også kulturskolen skal være en del av KDs styringsansvar.